

Kærkomin gestur

MÁNAKVØLDIÐ helt danski búskaparfrøðingurin Lise Lyck sea áhuga-verdan fyrilestur í Nótatúni um føroysku bankakreppuna og annars um stöðuna í Føroyum. Ongantið fyrr hava so mong fólk verið til fyrilestur har, og vísir hetta, at tað millum fólk er sera stórus áhugi fyri teimum mongu samfelags-spurningunum, sum leika á í hesum døgum. Hetta kundi so móguliga bent á, at tað altíðandi vónloysi, sum er við at fáa fastatøkur í øll og alt her á landi, er kanska ikki so alræðandi, at tað hevur kóvt sjálvt áhugan og forvitni hjá fólki.

HETTA er annars ikki fyrstu ferð, at hesin danski búskaparfrøðingurin úttalar seg um stöðuna í Føroyum. Tað gjørdi hon eisini herfyri á einum seminari í Roskilde og hevur BLÁÐIÐ havt umrøðu av hesum seminarinum. Eisini hava vit síðani tá havt samrøðu við Lise Lyck. Spurningurin er tí, hvat nýtt hon hevði at siga føroyingum! Jú vist hevði hon nógvar forvitisligar bera fram og eingin ivi er um, at fyrilestur hennara, sum vit fara at hoyra nógva til komandi dagarnar, hevur sett skjótt á dialogin, har føroyingar í størri mun fara at siga sína hugsan og koma við uppskotum til loysnir, bæði búskaparligar og politiskar.

DANSKI búskaparfrøðingurin helt fyri, at tíðin nú er farin frá eini reitni búskaparligari loysn av kreppuni í Føroyum. Hon metti stöðuna vera so mikið álvarsliga og skuldina so stóra, at tað rætta nú er at finna eina politiska

loysn. Tvs. at landsstýrið og danska stjórnin fara undir eitt heilt nýtt samráðingarumfar, sum hevur til endamálið at fremja eina heildarloysn fyri Føroyar. Men grundarlagið fyri eini slíkari heildarloysn er so, at danski staturin strikar 3 mia. kr. av føroysku skuldini. Men fyri at kunna gera hetta so mugu føroyingar koma við einum ítökiligum útspæli, sum miðjar móti at fremja grundleggjandi broytingar í samfelagsbygnaðinum.

LISE LYCK nam eisini við gongdina í øllum bankamálinum, síðani Sjóvinnubankin varð bjargaður á sinni. Hon helt tað vera skeiva mannagongd at áleggja føroyingum ábyrgdina av at bjarga bankunum, meðan slík ábyrgd í øðrum førum í Danmark varð lögð á allar skattaborgarar í landinum. Hon vísti á, at peningamál als ikki eru nevnd í Heimastýrislógini og at hesi tí eru felagsmál, og tískil áttu allar partar av Ríkissamráðsgerðunum eisini at verið viðfarnir eins, tá talan var um at bjarga bankum.

NÚ eigur ein altíð at vera varin við ikki beinanvegin at slúka øllum, sum útlendskir serfrøðingar meina. Tí eiga føroyingar eisini at vera kritiskir, tá teir meta um niðurstøðurnar hjá hesum danska búskaparfrøðinginum. Tað eiga vit at vera í øllum slíkum førum. Harvið er ikki sagt, at vit ikki eiga at trúgva tí, sum hon førir fram. Tvørturímóti halda vit, at Lise Lyck nemur við nógvar sera áhugaverdar spurningar og at hennara niðurstøður so avgjort "er stof til eftertanke". Vit hava ikki brúk fyri at

skapa ósing í hesum tíðum, tá so nógv stendur upp á spæl, men vit hava so sanniliga brúk fyri at fáa kvalifiserað boð upp á tað, sum er farið fram og hvat skal henda. Vit eru tí Lise Lyck takksamir fyri, at hon tók av innbjóðingini at koma til Føroya. Vónandi kann henda vitjan hennara hava við sær, at danir sum heild men kanska serliga danskir politikarar fáa størri innlit í veruliga stöðuna í Føroyum.

HON nemur við sera eymar spurningar sum eitt nú atburðin hjá danskum fíggingarmyndugleikum móttvegis føroyingum í sambandi við Sjóvinnubankakrakkið. Hetta er nakað, sum alt ov lítið er komið fram um, og tað er sera gott, at hon nú tekur upp spurningin út frá nøkrum heilt nýggjum sjónarvinklum. Her loysir hon upp fyri nøkrum, sum vit øll hava innibyrft í okkum sjálvum sum eina óvissu og iva.

TAD er greitt, at fyrilesturin hjá Lise Lyck er adresseraður fyrst og fremst til okkara politikarar, sum nú mugu meta um, hvat kann gerast. Tørvur er á eini nýggjari samráðing millum danir og føroyingar, har føroyskir politikarar sjálvir koma við einum útspæli. Hetta kann sýnast sum ein kritikkur til landsstýrið: at tað hevur ikki tikið nóg nógva initiativ í sambandi við tær broyttu tíðirnar. Áhugavert kundi nú verið at frætt, hvat lögmaður og landsstýrið annars hava at siga til henda kritikkun, um hann skal uppfatast sum slíkur. Tú kanst eisini fara víðari og

niður á bæði lógtingsplan og fyri tað kommunuplan og leggja sjónarmiðini hjá Lise Lyck fram: hvat vilja kommunalpolitikarar og tingmenn gera fyri at vera við til at stuðla landsstýrinum at leggja uppskot fram fyri dansku stjórnina, sum ber í sær grundleggjandi broytingar í samfelagsbygnaðinum.

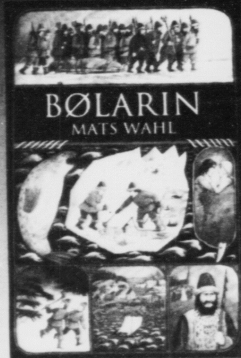
EFTIR okkara meting er spurningurin rættiliga einfaldur. Føroyar klára ikki at gjalda alla skuldina aftur. Danir kunnu og eiga at eftirgeva ein part av skuldini, men til tess mugu teir eisini kunna krevja, at føroyingar sjálvir fáa gjøgn-umfært ávísar broytingar. Tað er her vit finna tann gordiska knútin. Somu politikarar, sum so fegnir vilja hava danir at strika skuld, vilja í veruleikanum ikki ganga við til, at tað verða gjørdar grundleggjandi broytingar í samfelagnum, sum t.d. broytingar í kommunu-bygnaðinum, vallógini osfr. Veruleikin er helst tann, sera fáir føroyskir politikarar vilja broytingar, sum m.a. kunnu hava við sær, at áhugamál teirra verða hót. Spurningurin so so, hvør skal taka svørð í hond og høgga tann gordiska knútin av! Eingin ivi er eftir okkara metan, at vit hava brúk fyri einum dialogi millum lögting og landsstýri, einum dialogi, har tingmenn og landsstýrisfólk gera sær stöðuna fullkomiliga greiða: at fyri at kunna krevja nakað av øðrum mugu vit so sanniliga eisini sjálvi til at kenna skyldu og ábyrgd.

Sosialurin

Ungdómsbókin BØLARIN

Mats Wahl

í bókaklubbanum UNG kostar hon kr. 92,-
í bókabúðunum kr. 156,-

Vokur skaldsaga um fátæka Laars og ríku Káru, sum 16 ára gomul sleppa við monnunum at veiða kóp á ísinum. Ísurin klovnar og bæði enda á einum ísflaka, har tey í fleiri dagar noyðast at lívbjarga sær.

Jákup í Skemmuni hevur týtt.

Bókin er besta gávan

BÓKADEILD FØROYA LÆRARAFELAGS

VALUTAKURSIR

		15.02.94	Ultimo síðsta mán.
USA	Dollari	677,60	675,75
Bretland	Pund	998,10	1012,14
Týskland	Markur	390,77	388,14
Svøríki	Króna	84,39	85,09
Noreg	Króna	90,33	90,29
Frakland	Frankur	114,86	114,28
Belgia	Frankur	18,963	18,804
Sveits	Frankur	464,59	460,95
Holland	Gyllin	348,29	346,547
Italia	Líri	0,4034	0,3975
Finnland	Markur	121,17	121,07
Ísland	Króna	9,31	9,25
Eysturriki	Skillingur	55,591	55,213
Spania	Pesetas	4,793	4,801
Portugal	Escudos	3,875	3,856
Kanada	Dollari	500,92	511,08
Japan	Yen	6,5723	6,1905
Írland	Pund	955,75	971,12
Grikkaland	Drakmur	2,703	2,701

Kelda: Føroya Sparikassi

Deyvafelag Føroya

Skrivstovan í Deyvahúsinum »Effata«, Íslandsvegur 10 B, Tórshavn, er opin hvønn dag kl. 9-11. Telefon/telefax 17597 og telefax 41992, skrivitefon tlf. 0123 og bló um 16929 ella 41792. Limafundur hvønn mánadag kl. 20-23.

BIL
SKAÐAR
verða umvældir
BÍLIGA

Fa. Tlf. 84448
BILUMVÆLING

BERGMENN
dansktónleikur íð dugir

Bygdarhúsið í Hósvík

Bygdarhúsið í Hósvík verður leigað til ymisk endamál, s.s. bingo, brúdleyp, veitslur, fundarvirksemi o.m.a. Borðreiðast kann fyri uml. 300 fólkum. Fáð nærri at vita við at ringja

tlf. 22368